

https://azbyka.ru/otechnik/Georgij_Fedotov/sudba-i-grehi-rossii/9 Дата звернення 4.05.2022.

3. Шевченко Т. твори в 5-ти т. Т. 1. Київ : Дніпро, 1984. 351 с.

Наталія ГРИГОРУК

*кандидат історичних наук, доцент
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна
hryhorukn@tnpu.edu.ua*

ЦІННОСТІ ТА КОМУНІКАЦІЯ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Новітні комунікативні проекти змін з урахуванням європейських орієнтирів постають на порядку денному аксіології як науки про цінності.

Сьогодні важливо досліджувати наші національні цінності, які формуються і реалізуються засобами комунікації на основі загальносвітових та європейських норм.

На сучасному етапі функціонування європейського суспільства відбуваються спади культури, девальвація цінностей, екології, гідності, справедливості, свободи і рівності в окремих країнах. Комунікація в українському суспільстві зазнає змін під впливом масовими, персоналізованими і транскордонними технологіями. В окремих випадках національні цінності девальвуються, «зобов'язання» ігноруються, міжнародні норми безкарно порушуються, а «закон» інколи використовується як юридична технологія.

Суперечності, підсилені політичними технологіями, які населення України запозичує без належної аналітики, створюють глибинні ментально ворожі прецеденти. Криза моральності національних видозмін проблемна і ще досі не позбавлена традицій минулого. У національній культурі з'являються нові виклики нетрадиційної культури, набуває поширення взаємонерозуміння, насаджуються ідеї які впливають на сповідування чужих пріоритетів.

Будь яка сфера життєдіяльності суспільства для аналітиків – чи то екологічні проблеми, чи правові, чи воєнні – всі вони пов'язані із сутністю людських цінностей. У комунікації або наявні національно духовні цінності, або відсутні.

Швидке зростання інформаційних технологій наприкінці ХХ ст. зумовило формування умов створення технологій, в яких комунікація та передача інформації почали відігравати першочергову роль. Даний процес

супроводжувався розвитком постмодернізму, який виник як певна філософія епохи підсиленого персоналізму та плюралізму [3]. На цьому шляху нашій культурі та її цінностям треба пройти шлях відродження з однієї сторони, а з іншої – критично засвоїти перевірені загальносвітові і європейські цінності. Через це виникає ідея «вивчення структури нашого незнання» і виділення ключових завдань, вирішення яких допомогло б Україні і людству еволюціонувати.

Наявність розвитку та удосконалення національних цінностей в Україні залежить від світосприйняття сучасного буття, а його проекти на майбутнє виявляються в декількох варіантах. Перший – філософсько-культурологічний – вибудовується на феноменах сучасної культури, етики, права. Другий варіант – моральнісний, універсалістська етика (етика «єдиного всемогутнього розуму»), що зазнає останнім часом вирівнювання. Третій – кризово-духовний виклик, у тому числі в Україні, зв'язаний із теорією споживацтва і байдужості, віднесений до соціокультурних феноменів, які вважаються «закономірним результатом розвитку західноєвропейської цивілізації» [2].

У даний час приналежність України до європейської цивілізації не підлягає сумніву, а своїми традиційними національними принципами вона поповнює світовий контекст, збагачує світові цінності. Українська комунікація підтвердила під час Революції Гідності зміст слів «в єдності сила народу», а у час війни, із незаними досі масштабами, породила національний ціннісний феномен волонтерства.

Проте істотною перешкодою прогресу, що підриває утвердження цінностей, є саме комунікативне мислення – протистояння між членами суспільства, а не із зовнішнім ворогом; зневіра у власні сили; надзвичайна зарозумілість.

Через трагічні події під час війни людські цінності набули свого особливого розвитку: суспільство об'єдналося духовно, морально і матеріально. Комунікація під час війни відбувається постійно. Це сприяє швидкій та адекватній взаємодопомозі. Фактично комунікативний тиск засобів масової інформації та його масова підтримка населенням стали єдиним дієвим інструментом у відстоюванні демократичних цінностей сьогодні.

Відповідно до концепції взаємозв'язку цінностей і комунікації, остання впливає на формування, розвиток, поширення й становлення цінностей. У нерозривній єдності цінності впливають на якісний рівень комунікації, а це становить основу динамічного способу життя. Коли ж появляються антицінності це приводить до комунікативного протесту,

руйнування європейських та загальносвітових цінностей. Отже, загальна криза вартостей залежить від їх врівноважування в національному масштабі. Попередити це можливо через об'єднання зусиль на ґрунті національних демократичних засад та бажання міжнародної спільноти у захисті сталих світових цінностей.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Настрої. Настрої та оцінки загроз українцями, 2019. In: http://ratinggroup.ua/research/ukraine/nastroeniya_i_ocenka_ugroz_ukraincami
2. Рогожа М. Байдужість як феномен сучасної культури. В: Практична філософія. 2004. 1(11). С. 76-81.
3. Філіп де Лара. Що не так із цінностями? Чому принципи існування суспільства стають порожніми абстракціями, 2018. In: <http://tyzhden.Ua/World/218615>
4. Baeva L. Values of Mediasphere and E-Culture. In: Przegląd Wschodnioeuropejski. 2017. VIII/1. P. 177-178.
5. Wolniewicz B. Filozofia i wartości. Warszawa, 2018.

Зоряна ГНАТІВ

*кандидат філософських наук, доцент
Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка,
Дрогобич, Україна
gnativz@ukr.net*

ДУХОВНІ ЦІННОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ: ГЕНЕТИЧНІ МОДЕЛІ БУТТЯ

Проблема руйнації духовного середовища є глобальною проблемою, що переживає людство в сучасному світі. Брак цінностей, чи їх викривлення загрожує деградації та дегуманізації культури, деградації людини/суспільства, що призводить, як ми бачимо на сьогодні, до непоправних трагічних втрат. Найбільш серйозною проблемою на початку ХХІ століття є тотальний хаос, причиною якого є глобальна криза духу. Сьогодні вся Україна бореться з темрявою і злом, страждаючи від імперії зла, захищаючи від воєнного вторгнення смертоносного «руського міра» себе, своїх дітей, свої домівки, свою державу, свої цінності.

Попри важку боротьбу за життя та державу, попри руйнуванні і горе, біль і страждання ми невтомно працюємо та віримо у нашу перемогу. Тому тема духовних цінностей, які становлять основу нашого миролюбивого народу, тема пізнання себе та інших, мудрості співіснування в історичному часі та просторі є неабияк актуальною.